

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

Dato: 1. maj 2006

ECO/ J.nr. 217-1015

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 16. marts 2006 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 142 (SOU Alm. del).

Spørgsmål nr. 142:

”Ministeren bedes kommentere vedlagte notat udleveret af Ungdomssanktionen Grenen vedrørende forbedringer af redskaber i arbejdet med kriminelle unge.”

Svar:

Jeg har i mit svar valgt at kommentere på de enkelte punkter i notatet.

Jeg kan dog indledningsvis oplyse, at jeg, på baggrund af anbefalingerne fra ekspertgruppen om ungdomssanktionen, er i gang med at forbedre indholdet i ungdomssanktionen.

Ad 1.

I notatet stilles forslag om, at et helt ungdomssanktionsforløb bør gennemføres på eller i tilknytning til én og samme institution.

Jeg er enig i, at der er behov for at få en større sammenhæng i ungdomssanktionens 3 faser. Dette er også et af de områder, som ekspertgruppen om ungdomssanktionen peger på i deres rapport, og som jeg vil arbejde videre med i forbindelse med opfølgningen på rapporten.

Jeg mener dog ikke, at det er tilrådeligt at lave faste regler om, at ungdomssanktionen **skal** gennemføres på eller i tilknytning til én og samme institution. Dels fordi det ikke er alle sikrede afdelinger, som har en åben afdeling, og derfor vil kunne leve op til dette krav, og dels fordi kommunerne, ud fra en konkret vurdering af den unges forudsætninger og behov, skal have mulighed for at finde det rette tilbud og placering til den unge. Der kan fx være tilfælde, hvor den bedste placering er på et anbringelsessted tæt på bopælen,

så den unge får mulighed for at følge en påbegyndt uddannelse eller praktikforløb.

Ad 2

Der stilles forslag om, at der på de sikrede afdelinger gives tilladelse til at oprette bufferpladser, for at sikre at akutte tilbageførsler kan ske i nærheden af fase 2 anbringelsesstedet.

Der er i de seneste år arbejdet på at få udvidet antallet af pladser på sikrede afdelinger. Således har der fra 2002 til 2006 været en stigning i antallet af pladser på 36 pct. De sidste 10 pladser blev taget i brug i december 2005. Jeg mener, at det er nødvendigt at se tiden an, før vi vurderer, om der er behov for at udvide antallet af pladser på de sikrede afdelinger med et antal bufferpladser.

Hvis de sikrede afdelinger har mulighed for at etablere ekstra pladser på de eksisterende afdelinger (overbelægningspladser), kan de sikrede afdelinger efter aftale med amtet (og fra 2007 - regionen og kommunerne i regionen), som skal finansiere pladserne, ansøge om godkendelse af dette i Socialministeriet.

Ad. 3

Det foreslås, at der bør gives tilladelse til fysisk at fastholde en ung i forbindelse med rømning eller forsøg på rømning i fase 2, for at hindre rømningen og for at kunne fastholde det planlagte behandlingsforløb.

Formålet med at placere den unge i en åben afdeling i fase 2 er, at den unge skal tilpasse sig det omgivende samfund, herunder at kunne fungere på samme betingelser som andre anbragte unge. Inden den unge placeres i en åben afdeling, bør det derfor vurderes, om den unge er parat til dette.

Der er efter de gældende regler mulighed for at gribe ind over for den unge for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Når en ung er anbragt i en åben afdeling, er der således mulighed for at tilbageføre en ungdomssanktionsdømt fra en åben afdeling til en sikret afdeling, når det må anses for formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser, fx fordi der forekommer ny kriminalitet og "springture" jf. bekendtgørelse nr. 1309 af 14. december 2004 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.

I følge magtanvendelsesbekendtgørelsen er fysisk magtanvendelse, i form af at barnet eller den unge fastholdes eller føres til et andet opholdssted, tilladt hvis:

1. barnet eller den unge udviser en sådan adfærd, at fortsat ophold i fællesskabet er uforsvarligt, eller

2. barnet eller den unge derved forhindres i at skade sig selv eller andre.

Jeg mener ikke, at der er behov for at udvide de eksisterende muligheder for magtanvendelse.

Ad 4

Det foreslås, at der gives mulighed for at forlænge dommen, hvis den unge rømmer fra fase 2. Muligheden for at forlænge dommen hører under Justitsministeriet, som har oplyst:

”Efter straffelovens § 124, stk. 1, straffes den, der flygter som anholdt eller fængslet, med bøde eller fængsel indtil 2 år. I medfør af straffelovens § 124, stk. 4, gælder denne bestemmelse også i forhold til personer i forvaring samt personer, der i stedet for varetægtsfængsel, i forbindelse med straffuldbyrdelse uden for kriminalforsorgen eller i medfør af straffelovens § 74 a (ungdomssanktionen) er frihedsberøvet i institution mv.

Bestemmelsen i straffelovens § 124 blev indføjet ved lov nr. 382 af 6. juni 2002 og trådte i kraft den 8. juni 2002. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at formålet med at kriminalisere fangeflugt er at skabe en så effektiv og sikker frihedsberøvelse som muligt. Det anføres endvidere i bemærkningerne til § 124, stk. 4, at det naturligvis er en forudsætning, at der i det enkelte tilfælde er tale om en anbringelse, som har karakter af frihedsberøvelse.

Det er således en grundlæggende forudsætning for at kunne blive straffet for fangeflugt, at der er tale om flugt fra frihedsberøvelse.

Ungdomssanktionens første fase udgøres af et ophold på en sikret døgninstitution og har derfor karakter af frihedsberøvelse. Dette er baggrunden for, at flugt fra den sikrede døgninstitution under første fase af ungdomssanktionen er omfattet af straffelovens § 124, stk. 4, jf. § 74 a.

Ungdomssanktionens anden fase udgøres af et ophold under lempeligere former – typisk på en åben (ikke sikret) døgninstitution eller et egnet opholdssted – og har således ikke karakter af frihedsberøvelse. Dette er baggrunden for, at ”flugt” fra den åbne døgninstitution mv. i anden fase af ungdomssanktionen ikke er omfattet af straffelovens § 124, stk. 4.”

Kommunen kan, som led i en idømt sanktion efter straffelovens § 74a i henhold til dommen, træffe afgørelse om, at den unge skal forblive i, overføres eller tilbageføres til en sikret afdeling, jf. bekendtgørelse nr. 1309 af 14. december 2004 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.

Ad 5

Det foreslås, at der gives hjemmel til, at de pædagogiske medarbejdere kan foretage undersøgelse af den unges værelse og foretage legemsbesigtigelse ved begrundet mistanke om, at den unge er i besiddelse af eller har skjult stoffer, våben eller mobiltelefoner.

Der er ikke i Socialministeriet regler hjemmel til at foretage ransagelse af de unges værelser, hvis der er begrundet mistanke om, at den unge er i besiddelse af ulovlige genstande. I tilfælde, hvor der er begrundet mistanke om besiddelse af ulovlige genstande, skal politiet tilkaldes, så de kan forestå ransagelsen.

Ministeriet har tidligere over for Folketingets ombudsmand tilkendegivet, at der ved mistanke om opbevaring af euforiserende stoffer og lign. kunne foretages en rengøring af den unges værelse af den unge og en fra personalet i samarbejde.

Rengøring, foretaget af den unge og en fra personalet i fællesskab, kan antages at have en generel præventiv virkning over for unge med hensyn til at opbevare euforiserende stoffer m.v. på værelset. Samtidig kan der ved personalets adgang til den unges værelse tages hensyn til den unges retsfølelse, ved at den unge er til stede ved adgangen til værelset.

Ved at give det pædagogiske personale adgang til at udføre arbejde, som i dag udføres af politiet, mener jeg, at der sker en uheldig sammenblanding af det socialpædagogiske arbejde og politimæssigt arbejde.

Ad 6

Det foreslås, at transport mellem sikret afdeling og særligt sikret afdeling foretages af politiet. Transport, foretaget af politiet, hører under Justitsministeriet, som har oplyst:

”Efter politilovens § 2 har politiet bl.a. til opgave at forebygge og bringe strafbare forhold til ophør samt at forebygge og afværge fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden og fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed.

De sociale myndigheder kan således rekvirere politiets bistand, hvis en person – herunder f.eks. en ung, der er anbragt på en sikret eller særligt sikret afdeling – i en konkret situation optræder voldeligt eller på anden vis bringer enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed i fare.

Udover transport af arresteranter ligger det imidlertid uden for politiets virksomhed at varetage generelle transportopgaver, f.eks. mellem fængsler, sociale institutioner eller psykiatriske afdelinger.

Det bemærkes i den forbindelse, at de sociale myndigheder i medfør af bekendtgørelse nr. 1309 af 14. december 2004 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, har hjemmel til under visse betingelser at anvende fysisk magt bl.a. over for unge, der er anbragt på en sikret afdeling – herunder for at forhindre den unge i at skade sig selv eller andre.”

Eva Kjer Hansen

/Nina Eg Hansen